Lietas Nr. C28363516
Lietas arhīva Nr. C-1294-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017. gada 12.janvārī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese V.Vjatere, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2016.gada 14.novembrī /pers. A/ (turpmāk tekstā – Prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesneses 2016.gada 21.novembra lēmumu /pers. A/ prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītājai un Atbildētājam ir kopīgs, /datums/dzimušais, dēls /pers. C/. Puses dzīvo šķirti un bērns atrodas Prasītājas ikdienas apgādībā. Atbildētājs nepiedalās bērna uzturēšanā un nepalīdz Prasītājai audzināt un nodrošināt bērnu ar ikdienā nepieciešamajiem līdzekļiem, apģērbu, apaviem utml.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 92,50 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam un 111 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 305 apmērā no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas no bērna 7 gadu vecuma līdz bērna pilngadībai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 178.panta otro daļu, 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ panta prasībām 2016.gada 25.novembrī nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapas uz ieslodzījuma vietu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{2\,2}$ panta prasībām Atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Atbildētājs informēts, ka lietu izskatīs tiesnese V.Vjatere, izskaidrotas noraidījuma tiesības un kārtība.

2016.gada 28.novembrī tiesā saņemts Atbildētāja paskaidrojums prasības pieteikumam maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Paskaidrojumā Atbildētājs norāda, ka prasību atzīst pilnā apmērā. Papildus Atbildētājs norāda, ka ņemot vērā to, ka atrodas ieslodzījumā un viņam nav ienākumu, pēc atbrīvošanās Atbildētājs segs valstij nodarītos zaudējumus pilnā apmērā, jo arī līdz aresta brīdim godprātīgi pildīja savus pienākumus, katru mēnesi maksājot dēla uzturam 100 *euro*.

Atbildētājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu pušu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{18} pants nosaka, ka lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Lūgums skatīt lietu mutvārdu procesā tiesā nav saņemts.

Noraidījums tiesnesei līdz nolēmuma pieņemšanai nav iesniegts.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības Nr.LVAC /apliecības numurs/ kopiju apstiprināts, ka Atbildētājs ir nepilngadīgā /pers. C/ tēvs (lietas 12. lapa).

Šādos apstākļos tiesa konstatē tiesisko pamatu uzturlīdzekļu piedziņai no Atbildētāja par labu Prasītājai.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā /pers. C/ ikdienas aprūpi un uzraudzību realizē bērna māte – Prasītāja, bet nepilngadīgā /pers. C/ tēvam - Atbildētājam ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturēšanai..

Civillikuma 179. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177. panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No augstāk minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē par vecāku interesēm un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot

uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017.gada 1.janvāra ir 380 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 95,00 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 114,00 *euro* ik mēnesi.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros līdz 2016.gada 31.decembrim bija 370 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastādīja 92,50 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 111,00 *euro* ik mēnesi.

Prasītāja savā prasības pieteikumā lūgusi piedzīt no Atbildētāja līdzekļus bērna uzturam 92,50 *euro* apmērā, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram, tādēļ tiesa uzskata, ka nav izvērtējams pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālie uzturlīdzekļi ir maksājami neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa. Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Līdz ar to no Atbildētāja par labu Prasītājai meitas /pers. C/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi no 2016.gada 1.novembra līdz 2016.gada 31.decembrim 92,50 *euro* mēnesī, bet no 2017.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai 95,00 *euro*, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo apmēru saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, atzīst, ka no Atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi bērnam Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, to apmēru nosakot procentuālā attiecībā. Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra sprieduma lietā SKC-2885/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērnu labā no atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr bērni sasniedz pilngadību. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas turpināt saņemt uzturlīdzekļus, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu viņa labā.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC -556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Lai arī prasītāja prasības pieteikumā nav norādījusi termiņu no kura būtu piedzenami uzturlīdzekļi, tiesa uzskata, ka nav pamats atkāpties no minētās atziņas un ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, t.i., 2016.gada 1.novembra, sprieduma izpildē ieskaitot tās summas, kādas atbildētājs samaksājis bērna uzturam kopš 2016.gada 1.novembra.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no Atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1135 *euro* ((92,50 *euro* x 2 mēneši) + (95,00 x 10 mēneši)). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama - 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 170,25 *euro* (15% no 1135).

Tiesa izskaidro, ja persona sava mantiskā stāvokļa dēļ tiesas noteikto valsts nodevu nevar nomaksāt likumā noteiktajā termiņā, tad tā saskaņā ar Civilprocesa likuma 206.panta pirmo daļu var pieteikt tiesā lūgumu pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no Atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,29 *euro* apmērā (lietas 2.lapa).

Sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz augstākminēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-195., 204.[1], tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam no 2016.gada 1.novembra līdz 2016.gada 31.decembrim 92,50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* 50 centi) mēnesī, bet no 2017.gada 1.janvāra 95,00 *euro* (deviņdesmit pieci *euro* un 00 centi), līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk par 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Savukārt no bērna 7 gadu vecuma līdzekļi bērna uzturam piedzenami ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai.

Sprieduma izpildē ieskaitīt tās summas, kādas atbildētājs samaksājis bērna uzturam kopš 2016.gada 1.novembra.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 170,25 *euro* (viens simts septiņdesmit *euro* un 25 centi) apmērā.

Valsts nodeva jāmaksā:

Saņēmējs Valsts kase

Reģistrācijas Nr. 90000050138

Konta Nr. LV55TREL1060190911200

Saņēmēja iestāde Valsts kase

BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis valsts nodeva civillietā Nr.C28357116.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,29 *euro* (pieci *euro* un 29 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:

Saņēmējs Tiesu administrācija

Reģistrācijas Nr.90001672316

Konta Nr. LV51TREL2190458019000

Saņēmēja iestāde Valsts kase

BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C28357116.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese V.Vjatere